

Wyrok z dnia 26 lipca 2001 r.

IV CKN 1468/00

SSN Maria Grzelka (przewodniczący)

SSN Antoni Górski

SSN Elżbieta Skowrońska - Bocian (sprawozdawca)

Sąd Najwyższy w sprawie z powództwa L. Z. przeciwko Samodzielnemu Miejskiemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej w B. o zapłatę, po rozpoznaniu w Izbie Cywilnej w dniu 26 lipca 2001 r. na rozprawie kasacji powódki od wyroku Sądu Okręgowego w B. z dnia 29 lutego 2000 r., sygn. akt (...), oddala kasację i zasądza od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w B. na rzecz adwokata K. K. kwotę (...) ((...)) złotych tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

Uzasadnienie

Wyrokiem z 29 lutego 2000 r. sygn. akt (...) Sąd Okręgowy w B. oddalił apelację powódki L. Z. od wyroku Sądu Rejonowego w B. oddalającego jej powództwo przeciwko Samodzielnemu Miejskiemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej w B. o zapłatę.

Z ustaleń Sądu pierwszej instancji wynikało, że powódka dochodziła odszkodowania i zadośćuczynienia za szkodę polegającą na rozstroju zdrowia, którą - jej zdaniem - poniosła w wyniku nieprawidłowego leczenia w Przychodni Chirurgicznej w B. w 1997 r. Sąd ten przyjął, że nie występuje związek przyczynowy pomiędzy powstałą szkodą a działaniem lub zaniechaniem lekarzy z Przychodni.

Sąd Okręgowy oddalając apelację powódki wskazał, że w toku postępowania przed Sądem Rejonowym doszło do przekształceń

podmiotowych procesu po stronie pozwanej. Początkowo bowiem jako strona pozwana występowała, po ostatecznym sprecyzowaniu tego przez powódkę, Gmina B. Miejski Zakład Opieki Zdrowotnej Miejska Przychodnia Chirurgiczna, z której działaniem powódka wiązała powstanie szkody, była bowiem jednostką organizacyjną Gminy nie mającą osobowości prawnej. Jednak z dniem 1 stycznia 1999 r. Miejski Zakład Opieki Zdrowotnej przekształcił się w Samodzielny Miejski Zakład Opieki Zdrowotnej w B. i uzyskał osobowość prawną. W procesie zaczął występować ten podmiot, mimo że żadna ze stron nie wniosła o dopuszczenie zgłaszającej się osoby prawnej do udziału w sprawie w charakterze pozwanego. Mimo to Sąd Rejonowy kontynuował postępowanie tylko z udziałem Zakładu i przeciwko niemu zapadł wyrok w pierwszej instancji.

Sąd Okręgowy wskazał, że przekształcenia podmiotowe procesu mogą nastąpić jedynie w trybie art. 194 § 1 lub § 3 KPC. Mimo to Sąd ten przyjął, że w okolicznościach rozpoznawanej sprawy Zakład stał się de facto stroną, mimo rażącego naruszenia przepisów postępowania. Powstało swego rodzaju współuczestnictwo, gdyż Gmina nie utraciła swojego statusu pozwanej. W sprawie wystąpił brak orzeczenia o całości żądania w sensie podmiotowym kwalifikujący się do usunięcia w drodze uzupełnienia wyroku.

W kwestii odpowiedzialności Samodzielnego Zakładu Opieki Zdrowotnej Sąd wskazał, że nie przejął on zobowiązań ciążących na Gminie, a wynikających z działalności Miejskiego Zakładu Opieki Zdrowotnej. W związku z powyższym nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania powstałe przed dniem 1 stycznia 1999 r.

Kasacja powódki oparta została jedynie na drugiej podstawie kasacyjnej (art. 393¹ pkt 2 KPC). Wskazuje się w niej naruszenie art. 198 § 1 i art. 194 § 1, 2 i 3 KPC oraz naruszenie art. 385 w zw. z art. 217 § 2 KPC.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Nie sposób odmówić trafności zawartym w kasacji zarzutom naruszenia art. 198 § 1 oraz art. 194 KPC. Prawo polskie nie przewiduje możliwości wstąpienia do procesu po stronie pozwanej w innym trybie niż określony w art. 194 i 198 KPC. Poza sporem jest, że żadna ze stron nie wystąpiła z wnioskiem o wezwanie do wzięcia udziału w sprawie przez Samodzielny Miejski Zakład Opieki Zdrowotnej i Zakład ten nie został do takiego udziału wezwany. Prawo polskie nie dopuszcza możliwości dokonywania przekształceń podmiotowych w drodze nieformalnej, przez zachowania konkludentne. Samodzielny Miejski Zakład Opieki Zdrowotnej w B. nie powinien brać udziału w rozpoznawanej sprawie. Skarżąca nie wykazała jednak, jaki wpływ na wynik postępowania miało naruszenie wskazanych wyżej przepisów postępowania.

Należy przy tym zauważyć, że udział tego podmiotu w toczącym się postępowaniu nie doprowadził do jego nieważności, które Sąd Najwyższy bierze pod uwagę z urzędu (art. 393¹¹ § 1 KPC). Przyczyny nieważności wymienia w sposób wyczerpujący art. 379 KPC, a żadna z nich nie wystąpiła w rozpoznawanej sprawie. W rezultacie zatem wyrok oddalający powództwo przeciwko Samodzielnemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej odpowiada prawu, gdyż podmiot ten nie ponosi odpowiedzialności za szkody wyrządzone przed jego powstaniem (w kasacji nie kwestionuje się stanowiska Sądu Okręgowego, zgodnie z którym nie nastąpiło przejęcie zobowiązań). W tych okolicznościach bezprzedmiotowy jest zarzut naruszenia art. 217 § 2 KPC.

Zaskarżony wyrok w ostatecznym rezultacie odpowiada zatem prawu, gdy chodzi o Samodzielny Miejski Zakład Opieki Zdrowotnej w B. Trafnie natomiast zauważył Sąd Okręgowy, że pozwana Gmina B. zachowała status strony pozwanej, a w stosunku do niej Sąd Rejonowy nie rozstrzygnął o żądaniu powódki.

Z tych względów kasacja podlegała oddaleniu jako pozbawiona usprawiedliwionych podstaw (art. 393¹² KPC).